

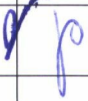

Ja

zaaknummer: 167209-1156036

	B&W procedure	AdjS	S	B	W	W	W
	Conform						
Onderwerp: Beleidsplan Schuldhulp 2021-2022 en verordening beslistermijn Schuldhulp.							

Advies

1. Het beleidsplan Schuldhulpverlening 2021-2022 vaststellen.
2. Een beslistermijn van 6 weken voor schuldhulpverlening toevoegen aan de verordening Sociaal Domein;
3. Instemmen met het raadsvoorstel en daarbij behorende bijlagen.
4. De raad voorstellen bij het aanbieden van de begroting 2022, voor de uitvoering van de **wettelijke taak Vroegsignalering** (per 1-1-2021), een structureel budget beschikbaar te stellen van € 46.416 en deze last met ingang van de meerjarenschijf 2023 in de begroting 2022 op te nemen.
5. Instemmen met de reacties op de adviezen van de Adviesraad Sociaal Domein HBEL over het beleidsplan en de beslistermijn voor Schuldhulpverlening.
6. Artikel 2.13 van de verordening Sociaal Domein voor het mantelzorgcompliment conform besluit begrotingsraad 05-11-2020 wijzigen.

Beslissingsdatum: [Klik hier](#) **16 APR. 2021**

Openbaar: Ja- passief		RIS: Ja	Fk: O. van Rossum O. Laassel, P. Filius, J. Bigot, C. de Rode	
Auteur	: B. Rachak	Port. Houder	Commissiebehandeling	Raadsbehandeling
Datum	: 6 april 2021	Hoelscher		
Afdeling	: MB	Behandelaar		
Geheime bijlagen aanwezig: Nee			Vert:	

Akkoord team(project)leider:	Akkoord afdelingshoofd 	Paraaf af	Mede geadviseerd door:		
			Klik hier maai	Klik hier maai	Klik hier maai

Toelichting:

Aanleiding

In 2018 presenteerde het rijk het Actieplan brede schuldenaanpak waar in een kader wordt beschreven voor het Rijksbeleid op dit dossier. De meeste wetswijzigingen en maatregelen die vanaf 2021 ingaan zijn het gevolg van dit actieplan. Sinds 2012 is de Wgs van kracht. De wet verplicht gemeenten om inwoners te 'ondersteunen bij het vinden van een adequate oplossing gericht op de aflossing van schulden indien redelijkerwijs is te voorzien dat een natuurlijke persoon niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden of indien hij in de toestand verkeert dat hij heeft opgehouden te betalen, alsmede de nazorg.' De Wgs is een kaderwet. Gemeenten moeten in een beleidsplan vastleggen hoe zij binnen die kaders schuldhelpverlening bieden. In artikel 2 van de Wgs staat aan welke eisen dit beleidsplan moet voldoen.

De Wgs is met ingang van 1 januari 2021 gewijzigd. De belangrijkste wijziging betreft de invoering van de **Vroegsignalering** voor gemeenten, zonder hierbij de privacyregels te schenden. Voor de uitvoering van Vroegsignalering krijgen gemeenten geen structureel extra middelen voor de uitvoeringskosten. Wel is in de decembercirculaire 2020 incidenteel extra geld vrijgemaakt voor de intensivering en integrale aanpak van schuldenproblematiek. De achterliggende gedachte is dat gemeenten door eerder ondersteuning te bieden, op langere termijn minder zware en dure ondersteuning inzetten en hierdoor kosten kunnen besparen. De aanpak van schulden staat in Nederland hoog op de (politieke) agenda. Dat heeft in 2020 door de Covid-19 crisis een extra dimensie gekregen. Steeds meer mensen raken door de corona-crisis in financiële problemen. Schuldenproblematiek raakt door deze crisis inmiddels burgers in bijna alle lagen van de samenleving.

Adviesraad HBEL

De Adviesraad Sociaal Domein HBEL heeft de colleges van Huizen, Blaricum, Laren en Eemnes op 8 maart 2021 geadviseerd over het beleidsplan en de verordening beslistermijn Schuldhelpverlening.

De reacties op deze adviezen zijn besproken in het portefeuillehoudersoverleg sociaal domein HBEL van 15 maart 2021. Wij stellen voor in te stemmen met de reacties en deze naar de Adviesraad Sociaal Domein HBEL te versturen. Zie verder de bijgaande adviezen en de voorgestelde reacties.

Kaders

Wijziging Wet gemeentelijke schuldhelpverlening (Wgs).

Argumentatie

Het belang van een goede en integrale schuldhelpverlening neemt in deze tijd, waarin steeds meer burgers zich financieel kwetsbaar voelen, dan ook steeds verder toe. Landelijk heeft op dit moment 1 op de 5 huishoudens risicovolle schulden en 1,2 miljoen huishoudens met schulden krijgen daarnaast geen professionele schuldhelpverlening. Door de teruglopende economie dreigen meer mensen, ook bij doelgroepen waar er voorheen geen risico op schulden was, risicovolle schulden te krijgen. Het kan daarom bijna niet anders dan dat wel extra kosten te verwachten zijn bij de implementatie van de nieuwe Wgs en de aanpak van problematische schulden (mede aangejaagd door de corona-crisis). Naast de wijziging van de Wgs zijn er nog een aantal wetswijzigingen binnen het schuldendomein doorgevoerd, allen ter ondersteuning van het voorkomen en het daadwerkelijk oplossen van de schuldenproblematiek. De wijzigingen betreffen:

- de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet;
- de Wet Stroomlijning keten voor derdenbeslag ten behoeve van het verbreden van het beslagregister;
- de wet Adviesrecht gemeenten bij Schuldenbewind.

De wetswijziging geeft een grondslag om Vroegsignalering (een wettelijke taak) op te pakken en signalen uit te wisselen met woningcorporaties, zorgverzekeraars en water- en energieleveranciers. Ook geeft de nieuwe Wgs richtlijnen voor doorlooptijden en beschikkingen. Daarnaast wordt gewerkt aan een wet om de aanpak van meervoudige problematiek binnen het Sociaal Domein beter te organiseren.

De wijziging van art. 2.13 verordening sociaal domein vloeit voort uit eerdere besluitvorming van de raad; de nadere regels mantelzorg zijn inmiddels ingetrokken en in de verordening sociaal domein komt een nieuwe bepaling.

Mogelijke maatregelen en beoogd resultaat

In het beleidsplan Schuldhulpverlening 2021-2022 worden de kaders aan de raad voorgelegd waarin volgende onderwerpen zijn opgenomen:

Preventie en Vroegsignalering

Financiële problemen staan veelal niet op zichzelf. De HBEL gemeenten wil voorkomen dat inwoners te maken krijgen met problematische schulden. Wanneer toch schulden ontstaan willen wij de schulden zoveel mogelijk beperken. Zo zetten we in op extra aandacht voor preventie van problematische schulden. Wij signaleren dat inwoners te laat hulp zoeken bij schulden. Naast de uit de nieuwe Wgs volgende verplichting om signalen te delen en hierop te acteren, pakken we de oorzaken van schulden aan (bijvoorbeeld analfabetisme, onverantwoord bestedingspatroon, langdurige werkloosheid). Bij een problematische schuldsituatie spelen niet alleen financiële problemen een rol maar vaak ook psychosociale problemen. Een integrale aanpak is daarom van essentieel belang.

De positionering van de schuldhulpverlening binnen de gemeentelijke organisatie

Door de invoering van de Vroegsignalering is het tevens van belang om te onderzoeken waar de start van de schuldhulpverlening zou moeten worden gepositioneerd. Problemen als gevolg van schulden worden door diverse organisaties gesignaleerd: de voedselbank, leergeld, Jeugdsportfonds, maatschappelijk werk, kerken, werkplein en nog vele andere organisaties. Vanuit deze signalen vinden een aantal inwoners uiteindelijk de professionele schuldhulpverlening. Vaak wordt deze hulpverlening pas in een laat stadium aangevraagd. Vroegsignalering kan dit probleem oplossen, maar heeft wel een integrale aanpak binnen onze dienstverleningsconcept.

Samenwerking ketenpartners en schuldeisers

Samenwerking met andere uitvoeringsorganisaties als UWV, CJIB, SVB, CAK, DUO en Belastingdienst is van belang in de aanpak van schulden. Een groot deel van de schulden van inwoners is ontstaan door een achterstand in de betalingen bij een van deze organisaties. Daarnaast is samenwerking met de rechtbank, bewindvoerders en prio-crediteuren van belang in de aanpak van schulden. In de afgelopen jaren zijn de toelatingen tot de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (Wsnp) enorm teruggelopen. De Nationale Ombudsman heeft hier onlangs onderzoek naar gedaan en heeft geconcludeerd dat steeds meer burgers met hun schulden blijven zitten, geen toekomstperspectief meer hebben en belanden vervolgens financieel en maatschappelijk op een zijspoor. Door de coronacrisis bestaat de verwachting dat veel meer burgers in problematische schulden terecht gaan komen. Hierdoor zal de behoefte aan een goed toegankelijk Wsnp-traject verder toenemen. Door de coronacrisis bestaat de verwachting dat veel meer burgers in problematische schulden terecht gaan komen met als gevolg (mogelijk veel) meer behoefte aan een goed toegankelijk Wsnp-traject.

Adviesrecht

Gemeenten kunnen, na inwerkingtreding van de nieuwe wet, rechters adviseren over de vraag of iemand met problematische schulden hulp moet krijgen van een bewindvoerder. In de huidige praktijk zijn gemeenten vaak niet op de hoogte wanneer de rechter wordt verzocht om schuldenbewind in te stellen, terwijl ze wel verantwoordelijk zijn voor de juiste ondersteuning van mensen die schulden hebben. Om dit op te lossen, krijgen gemeenten een adviesrecht als er schuldenbewind wordt aangevraagd. Het doel is om mensen met schulden beter te helpen en het aantal mensen met problematische schulden terug te dringen. Nadeel van het wetsvoorstel is dat het alleen gaat om de doelgroep die onder schuldenbewind staat. Een tweede nadeel is dat de gemeente pas advies kan geven na drie maanden op het plan van aanpak dat de bewindvoerder heeft opgesteld. De klant zit dan dus al 3 maanden onder begeleiding bij de bewindvoerder. Gemeenten, en dus ook Huizen, hebben de afgelopen jaren hun uitgaven aan bijzondere bijstand enorm zien stijgen omdat de rechter bepaalt en de gemeente betaalt. Inmiddels experimenteren gemeenten elders in het land door volledig

aan de voorkant te zitten. Een aantal van die experimenten willen we bekijken of en hoe deze te implementeren in onze aanpak rondom schuldhulp:

- Inwoners die schuldenbewindvoering willen aanvragen worden eerst getoetst door schuldhulpverleners om te beoordelen of er lichtere vormen van schuldhulpverlening mogelijk zijn of dat de schuld wellicht direct op te lossen is.
- Een andere mogelijkheid is om alle mensen die al langer dan 3 jaar onder bewind staan en hiervoor bijzondere bijstand ontvangen, uit te nodigen voor een gesprek, samen met de bewindvoerder. Mogelijk zijn lichtere vormen van schuldhulpverlening in te zetten.

Door meer inzet op Vroegsignalering door gemeenten zullen waterbedrijven, energiemaatschappijen en zorgverzekeraars eerder betalingsachterstanden ingelost zien worden. Deze inzet van gemeenten kan kosten met zich mee brengen die in de toekomst drukken op de gemeentelijke begroting terwijl het rendement bij deze zogenaamde prio-crediteuren wordt ingeboekt. Gemeenten kunnen deze prio-crediteuren niet dwingen mee te betalen aan de schuldhulpverlening of de geboden ondersteuning. Wij volgen de ontwikkeling nauwlettend en waar nodig zullen we bekijken welke aanpak het beste past binnen onze integrale benadering van de schuldenproblematiek.

Alternatieven

Een alternatief is beleidsplan niet vast te stellen en kaders mee te geven om een nieuw beleidsplan Schuldhulpverlening op te stellen. Voor wat betreft de verordening is het alternatief het vaststellen van een nog kortere beschikkingstermijn. Of het handhaven van de huidige termijn van acht weken. In de praktijk kan altijd worden afgeweken van de vastgestelde termijn wanneer deze korter uitvalt. De voorgestelde termijn is in de meeste gevallen noodzakelijk voor het verrichten van de benodigde werkzaamheden om tot een goede besluitvorming te kunnen komen.

Financiën

De invoering per 1-1-2021 van de wettelijke taak Vroegsignalering betekent voor de gemeente Huizen dat de Pilot Vroegsignalering voor een groot deel structureel moet worden ingebed.

De structurele lasten die deze wettelijke verplichting met zich mee brengt zijn als volgt:

	Kosten p/jr	Huizen	Blaricum	Eemnes	Laren
Formatie vroegsignalering	52.943	34.975	5.178	4.802	7.988
Vindplaats Schulden	9.000	5.945	881	817	1.358
Kosten Nibud 18+	4.000	2.642	392	363	604
Budgetbeheer (30%)	4.320	2.854	423	392	652
		<u>46.416</u>	<u>6.873</u>	<u>6.374</u>	<u>10.602</u>

Voor de benodigde formatie Vroegsignalering wordt uitgegaan van 1 fte. Dit is mede gebaseerd op basis van de formatieberekening door het NVVK. De kosten Vindplaats Schulden betreft de abonnementskosten op het online registratiesysteem VPS van de BKR.

Twee maanden voor hun 18e verjaardag ontvangen jongeren een felicitatie van de gemeente en het Nibud boekje Geldwijzer bijna 18, waarin staat wat zij allemaal moeten regelen en waar ze verantwoordelijk voor zijn vanaf hun 18e jaar. Het boekje wordt gepersonaliseerd voor de HBEL gemeenten. Het boekje is ook bedoeld als informatievoorziening voor de ouders.

Verwacht wordt dat door Vroegsignalering de kosten van budgetbeheer per saldo licht zullen toenemen. We gaan er hierbij vanuit dat een groot deel van de extra lasten kunnen worden gedekt uit de besparing op duurdere kosten als budgethulp en schuldregelingen.

Dekking

Door de BEL-gemeenten is met bovenstaande structurele lasten in de begroting al rekening gehouden. Voor de gemeente Huizen kunnen deze kosten tot en met 2022 worden gedekt uit de reeds beschikbare middelen voor de Pilot Vroegsignalering. Vanaf 2023 zal er voor de gemeente Huizen voor deze wettelijke taak structureel € 46.416 beschikbaar moeten worden gesteld.

Voorgesteld wordt om deze lasten vanaf de meerjarenschijf 2023 in de begroting 2022 op te nemen

aangezien er geen dekking beschikbaar is binnen de huidige begroting. Bij de begroting 2022 wordt het totale financiële meerjarenperspectief in beeld gebracht en wordt bepaald in hoeverre extra bezuinigingen noodzakelijk zijn.

Tot op heden wordt de invoering van de wettelijk verplichte Vroegsignalering door het rijk zonder vergoeding voor uitvoeringskosten aan de gemeenten opgelegd. De staatssecretaris is van mening dat op langere termijn kosten worden bespaard omdat gemeenten eerder ondersteuning kunnen bieden en dus minder zware en dure ondersteuning in kunnen zetten. De Raad van State heeft echter al aangegeven dat de potentiële toeloop richting schuldhulpverlening substantieel kan zijn en acht het niet waarschijnlijk dat met uitsluitend een meer efficiënte uitwisseling van gegevens, gemeenten de Vroegsignalering onverkort kunnen uitvoeren. De staatssecretaris heeft wel aangegeven dat in de evaluatie de kostenbatenanalyse nog eens tegen het licht zal worden gehouden.

Communicatie

Nu de beslistermijn voor schuldhulpverlening wordt verkort naar 6 weken is goede interne en externe communicatie daar over gewenst.

Uitvoering en evaluatie

College en raad zullen periodiek geïnformeerd worden over de termijnen waarbinnen de beschikking tot/afwijzing schuldhulpverlening wordt afgegeven.

Bijlagen

1. Beleidsplan Schuldhulpverlening 2021-2022
2. Raadsvoorstel + raadsbesluit
3. Reactie adviesraad HBEL op het beleidsplan en verordening belsisttermijn Schuldhulpverlening
4. Beantwoording vragen adviesraad op het beleidsplan en beslistermijn Schuldhulpverlening
5. Brief aan de adviesraad Sociaal Domein HBEL